

15.9.2023

Asia: Suomen ehdotus REPowerEU-rahoituksen käyttökohteiksi

Viite: VN/25455/2023

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry kiittää mahdollisuudesta lausua Suomen ehdotukseen REPowerEU-rahoituksen käyttökohteiksi.

Suomen kilpailukyvyn kannalta REPowerEU:n lisäpanostukset tutkimukseen ja investointeihin on äärimmäisen merkittäviä ja toteutettavat Suomen energiaomavaraisuutta ja irtautumista Venäjän sekä ylipäänsä fossiilisten polttoaineiden käytöstä. RePowerEU käyttökohteet ovat täten kannatettavia. Sen sijaan Unifi huomauttaa alla tarkemmin 40 miljoonan euron T&K-lisärahoituksen kohdentamisen tavasta.

REPowerEU-rahoituksen kansallista suunnitelmaa on valmisteltu kevään ja kesän 2023 aikana työ- ja elinkeinoministeriön, valtiovarainministeriön ja ympäristöministeriön yhteistyönä. Sisällön suunnittelu on lähtenyt liikkeelle REPowerEU:n tavoitteista, mutta suunnitteluun on vaikuttanut ilmeisesti hyvin keskeisesti REPowerEU:n tiukka toteutusaikataulu. Unifi huomauttaa, että yliopistot ovat avaintekijöitä liittyen vihreän siirtymän koulutukseen, osaamiseen ja tutkimukseen. Kuitenkaan opetus – ja kulttuuriministeriötä tai yliopistoja ei ole osallistettu Suomen ehdotuksen suunnitteluun rahoituksen käyttökohteiden osalta.

Unifi katsoo, että ehdotuksessa jaettavaa 40 miljoonan suuruista T&K-lisärahoituksen rahoitusta ei tule jakaa ilman kilpailutusta. Suomen esityksessä rahoitus ehdotetaan nyt jaettavaksi suorarahoituksena kolmelle tutkimuslaitokselle ilman merkittävimpiä perusteluita, mikä on hyvin poikkeuksellista. Unifi muistuttaa, että Suomen REPowerEU-teemat ovat pitkälti aiheita, joissa suomalaisilla yliopistoille on vahvaa disiplinaikohtaista ja monitieteellistä tutkimusosaamista. Lisäksi Unifi huomauttaa, että samoista teemoista on jo järjestetty vuonna 2022 kansallisia kilpailuja hakuja (mm. Suomen Akatemia), joissa ilman rahoitusta jääneet, mutta hyviksi arvioidut hankkeet olisivat myös sopineet ko. ehdotukseen rahoituksen saajiksi.

Unifi korostaa, että laadukkaassa, vaikuttavassa ja monitieteellisessä tutkimustoiminnassa tulee toimia vuorovaikutuksessa muiden tutkimustoimijoiden ja sidosryhmien kanssa. Unifi esittää, että T&K-toiminnan ja pilotoinnin 40 miljoonan euron investointi palautetaan laajempaan valmisteluun ja yliopistot osaaminen kytketään toimintaan mukaan. Vain näin varmistetaan Suomen REPowerEU-rahoituksen laadukas, vaikuttava ja monitieteellinen tutkimustoiminta ja konsortioiden monipuolisuus.

Viimeiseksi Unifi muistuttaa, että REPowerEU-ohjelman tavoitteisiin kuuluu oleellisena osana alan koulutus, joka uupuu Suomen ehdotuksesta.

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry, Finlands universitetsrektorers råd Unifi rf